

Lagrådsremiss gällande ny socialtjänstlag

Första linjen-nätverket 20240822

En förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst

Nya övergripande mål

Främja jämställda levnadsvillkor

- I lagrådsremissen föreslås att portalparagrafen i gamla socialtjänstlagen ska vara kvar, men att den utökas med att socialtjänsten inte bara ska främja jämlika, utan även **jämställda** levnadsvillkor.
- Det handlar om att flickor, pojkar, kvinnor och män ska bemötas och få insatser utifrån behov, inte utifrån stereotypa föreställningar om kön. Genom att lägga mer fokus på jämställdhet kan socialtjänsten bli mer uppmärksam på omotiverade skillnader, och se till att dessa inte bevaras eller förstärks

Värdigt liv och välbefinnande

- Socialtjänsten ska inriktas på att enskilda får ett värdigt liv och känner välbefinnande.
- En del av äldreomsorgens värdegrund lyfts in i nya SoL som ett eget mål för hela socialtjänsten
- Ingen ambitionshöjning i förhållande till skäliga levnadsförhållanden

Socialtjänsten ska arbeta förebyggande

- Det förebyggande perspektivet ska genomsyra hela socialtjänstens verksamhetsområde och på samtliga nivåer; samhälls-, grupp- och individnivå och tillämpas av beslutsfattare och yrkesverksamma inom alla socialtjänstens verksamheter.
- Det förebyggande perspektivet handlar enligt utredningen (SOU 2020:47 Hållbar socialtjänst) om att socialtjänsten arbetar proaktivt. Tidiga och förebyggande insatser kan bidra till att behov av mer ingripande vård- och omsorgsinsatser skjuts fram eller i bästa fall aldrig uppstår.
- En särskild promemoria har presenterats gällande Socialnämndens ansvar för brottsförebyggande arbete.

Lätt tillgänglig

- Med en lätt tillgänglig socialtjänst menas i SOU 2020:47 Hållbar socialtjänst en socialtjänst som är lätt att ta kontakt med, exempelvis utanför kontorstid och ta del av information och insatser digitalt, finnas där människor finns
- Sänka trösklarna och erbjuda insatser på ett enklare sätt än idag
- Lätt tillgänglig – förebyggande och insatser utan behovsprövning hänger ihop.

Planering av insatser

- För att kunna arbeta förebyggande behöver kommunen planera insatser för alla målgrupper
- Uppsökande verksamhet för alla målgrupper är också ett nytt krav (tidigare har detta bara gällt barn och unga)
- Uppsökande arbete är en viktig pusselbit för planeringen
- Delta i samhällsplaneringen

Exempel på nya begrepp

- Gällande livsföring i övrigt så ersätts "skälig levnadsnivå" med "skäliga levnadsförhållanden".
- "Äldre" ersätts med "den enskilde" i texten när det gäller insatser i hemmet. "Den enskilde ska, så långt det är möjligt, kunna välja när och hur insatser i boendet ska ges."
- "Bostad med särskild service" ersätts med "bostad med särskilt stöd".
- Begreppet "insatser" används genomgående och ersätter i de flesta fall skrivningar om service och stöd och hjälp.
- Begreppet öppna insatser försvinner i lagtexten.
- "Missbrukare" ersätts med "personer som har ett missbruk eller beroende".

Insatser utan individuell behovsprövning

- Socialtjänsten får en möjlighet att tillhandahålla vissa insatser för personliga behov utan individuell behovsprövning
- Insatser ska kunna ges till barn 15-18 år även utan vårdnadshavarens samtycke
- Den som utför insatser ska informera om möjligheten att ansöka om behovsprövade insatser

Vilka insatser måste alltid föregås av individuell behovsprövning?

- Kontaktperson, kontaktfamilj, särskilt kvalificerad kontaktperson.
- Familjehem.
- Vård i särskilda ungdomshem och LVM-hem.
- Vård av barn i jourhem, stödboende, HVB eller motsvarande.
- Stadigvarande plats i särskilda boendeformer för äldre och bostäder med särskilt stöd för personer med funktionsnedsättning
- Ekonomisk hjälp.

Delad biståndsparagraf

- Biståndsparagrafen (nuvarande SoL 4 kap. 1 §) kommer enligt förslaget framöver att delas upp i två paragrafer och kommer att vara 11 kap 1 § och 11 kap. 8 §. Anledningen till att man delar upp paragrafen är att man skiljer på bistånd till livsföring i övrigt och bistånd för sin försörjning.

Förtydligat barnrättsperspektiv

Anpassning till barnkonventionen

Sökbara orosanmälningar

Kontakt med syskon

Uppföljning utan samtycke

Kunskapsbaserad socialtjänst

- Verksamhet inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet
- Verksamheten ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet
- Socialtjänsten ska systematiskt och fortlöpande följa upp, utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten

Diskussionsfrågor

- Vilka biståndslösa insatser kommer ni att införa och hur ska de följas upp?
- Vilka förväntningar finns på socialstyrelsen gällande "bästa möjliga kunskap"?
- Hur ska ni arbeta med planering av insatser?